

การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการ  
โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล  
The Participation Management of Affecting to Effectiveness of  
One Tambol One School

มณฑาทิพย์ ศิริสมทุม<sup>1\*</sup> และ นัทนิชา হাসุนตรี<sup>2</sup>

Montatip Sirisumthum<sup>1</sup> and Natnicha Hasoontree<sup>2</sup>

<sup>1</sup>นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

<sup>2</sup>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

\*Corresponding author E-mail: koranse4@gmail.com

Received: December 12, 2020; Revised: March 29, 2021; Accepted: May 3, 2021

### บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลและเพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างในการบริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทั่วประเทศ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลคือ ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกันในการองค์การ ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และด้านการกระจายอำนาจในการบริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ได้ร้อยละ 40.00 ( $R^2 = 0.400$ ) สามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ ดังนี้ สมการคะแนนดิบ  $\hat{Y} = 0.016 + 0.446(TD) + 0.265(TA) + 0.225(TB)$

**คำสำคัญ:** การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

### Abstract

The objective of this study was to study The Participation Management of One Tambol One School. To study the affecting the effectiveness of One Tambol One School And study The Participation Management of Affecting to Effectiveness of One Tambol One School by collecting

data obtained from questionnaires. The sample group of 400 school administrators participating in the Tambon Quality School Project throughout the country was used as a questionnaire on participatory administration affecting the effectiveness of educational institutions in the One Tambol One School for statistics. The data used in the analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis step by step using a software package. The research results were found that 1) The Participation Management of the school administrators had the overall mean at the highest level. 2) Effectiveness of One Tambol One School had the overall average, which was the highest level. 3) On mutual trust in the organization Participation in expressing opinions and the decentralization of management was statistically significant at the .01 There is a coefficient of prediction or prediction power of 40.00% ( $R^2 = 0.400$ ) can be written as the regression analysis equation as follows: The equation of raw scores  $\hat{Y} = 0.016 + 0.446(TD) + 0.265(TA) + 0.225(TB)$

**Keywords:** Participation Management, School Effectiveness, One Tambol One School

## บทนำ

จากผลสอบการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล PISA 2018 พบว่า เด็กไทยยังคงได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในการสอบวัดความรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2562) ซึ่งสะท้อนเห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศไทยที่เป็นปัญหาสำคัญและต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน ความแตกต่างของคะแนนของเด็กไทยนั้น สาเหตุสำคัญคือการบริการทางการศึกษาที่ไม่ทั่วถึง ทำให้เกิดโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ซึ่งขับเคลื่อนโครงการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นระดับตำบลให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานเดียวกัน นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ทุกระดับ ครอบคลุมทั่วประเทศ และเน้นการมีส่วนร่วม มีโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือก 8,224 โรงเรียน แบ่งเป็น ระดับประถมศึกษา 7,079 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษา 1,145 โรงเรียน

ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานสถานศึกษาเพราะเป็นผู้นำ เป็นผู้ใช้ภาวะผู้นำ และเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดเป้าหมายและนโยบายรวมถึงการตัดสินใจสั่งการเพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานให้เป็นไปอย่างราบรื่นจนบรรลุวัตถุประสงค์ ภารกิจของสถานศึกษาจะสำเร็จหรือไม่เพียงใดส่วนสำคัญจึงขึ้นอยู่กับการบริหารงาน และการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในการสร้างความพึงพอใจ สร้างแรงจูงใจสนับสนุนช่วยเหลือและส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูสามารถโน้มน้าวจิตใจและกระตุ้นให้ครูยอมอุทิศตน อุทิศเวลาและเสียสละทุ่มเทให้กับการทำงานเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ (รุ่ง แก้วแดง อ่างใน จรัส พิงเร็ว, 2558) และการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 กล่าวไว้ว่าผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กรในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชา และริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมาย เป็นผู้นำนโยบายและโครงการต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติและเป็นผู้บ่งชี้ความสำเร็จขององค์กรถ้าผู้บริหารเป็นผู้มีคุณลักษณะและความสามารถที่เหมาะสมก็จะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ร่วมงาน คือได้ทั้งงานและน้ำใจ การบริหาร

ที่ย่อมประสบความสำเร็จหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ คุณลักษณะของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จนั่นเอง ดังนั้นคุณลักษณะของผู้บริหารจึงมีความสัมพันธ์กับคุณค่าของงานและคุณภาพขององค์กรที่จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของงานในองค์กรนั้น ๆ การบริหารงานของสถานศึกษาจะดำเนินไปด้วยดี บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับ คุณลักษณะพฤติกรรมและความสามารถของผู้บริหาร ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การบริหารงานของแต่ละโรงเรียนย่อมมีความแตกต่างกัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ที่ได้รับการคัดเลือกจากการมีส่วนร่วมของชุมชนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ถือว่าเป็นผู้นำของสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ได้รับการยอมรับจากชุมชน มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย การบริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้เชี่ยวชาญ ความสามารถสูงเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา การวิเคราะห์สถานการณ์ การพัฒนานักเรียนให้ประสบผลสำเร็จ และบรรลุภารกิจตามบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม ถือเป็นโอกาสให้ผู้อื่นที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมกันตัดสินใจ ทำให้เกิดความรู้สึกการเป็นเจ้าของ เกิดการยอมรับ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การรับฟังความคิดเห็น ทำให้เกิดความผูกพัน และร่วมกันบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยใช้สถานศึกษาเป็นที่แสดงผลการบริหาร และความสำเร็จในการบริหารและนำนโยบายลงมาปฏิบัติ ประสิทธิภาพองค์กร จะเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญในการบริหาร ว่าแนวทางการบริหารที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้บริหารอยู่นั้น สามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้หรือไม่

การวิจัยนี้เป็นการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลที่เน้นการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลอย่างไร และผลการวิจัยนี้ โดยมีคำถามการวิจัยว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
3. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียน

คุณภาพประจำตำบล

#### วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การกระจายอำนาจในการบริหารงาน การให้อำนาจในการตัดสินใจ การไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์การ (ดวงแก้ว กอแก้ว, 2543)

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา องค์กรประกอบที่จะประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน 4 ประการ คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน (Mott, 1972)

## วิธีดำเนินการวิจัย

### ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทั่วประเทศ จำนวน 8,224 คน

กลุ่มตัวอย่างใช้การคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (1973) ใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5% โดยใช้สมการการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 382 คน และเพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูล จึงเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นเป็น 400 คน โดยอาศัยการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability sampling) และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยศึกษาตามสัดส่วน แบ่งเป็น 5 ภูมิภาค ตามความแตกต่างของสัดส่วนจำนวนของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สัดส่วนจำนวนของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ภาค	จำนวนโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล (โรง)	สัดส่วนตามโควตา (คน)
เหนือ	1,789	88
ใต้	1,238	60
กลางและตะวันออก	2,162	104
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	1,348	64
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	1,687	84
รวม	8,224	400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ที่ได้รับการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานผู้บริหารสถานศึกษาและข้อมูลสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดดวงแก้ว กอแก้ว (2543) 4 ด้าน ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การกระจายอำนาจในการบริหาร การให้อำนาจในการตัดสินใจ และการไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ตามแนวคิด Mott (1972) 4 ด้าน ดังนี้ ความสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนานักเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

### ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และศึกษาข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบข้อมูลเบื้องต้น แล้วกำหนดข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา และความเหมาะสมที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล และพิจารณาแก้ไขปรับปรุงให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นเพื่อให้เครื่องมือมีความเที่ยงตรง (validity) และความน่าเชื่อถือ (reliability) ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุง มาสร้างแบบสอบถามใน Google Form ไปใช้ในการดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทางช่องทาง Online จนครบ 400 ตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 400 ฉบับ เมื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ใช้ได้ 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำมาลงรหัส คำนวณค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบคำบรรยาย ในการวิเคราะห์ข้อมูลให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อคำถามในการวิจัย

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) ในการวิเคราะห์สถานการณ์ภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา และข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล
2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) วิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน ผู้วิจัยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient)

### ผลการวิจัย

#### ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาโท และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป และผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาในภาคกลางและตะวันออก เป็นโรงเรียนขยายโอกาส ที่มีขนาดโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดกลาง
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร  
สถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	4.79	0.326	มากที่สุด
2. ด้านการกระจายอำนาจในการบริหาร	4.70	0.384	มากที่สุด
3. ด้านการให้อำนาจในการตัดสินใจ	4.79	0.335	มากที่สุด
4. ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์การ	4.81	0.301	มากที่สุด
<b>เฉลี่ย</b>	<b>4.77</b>	<b>0.284</b>	<b>มากที่สุด</b>

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของสถานศึกษาในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษาในโรงเรียนคุณภาพ  
ประจำตำบล โดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลของสถานศึกษาในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.37	0.473	มากที่สุด
2. ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.38	0.515	มากที่สุด
3. ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนานักเรียนให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อม	4.47	0.500	มากที่สุด
4. ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.62	0.402	มากที่สุด
<b>เฉลี่ย</b>	<b>4.46</b>	<b>0.420</b>	<b>มากที่สุด</b>

4. ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์การ (TD) ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (TA) และด้านการกระจายอำนาจในการบริหาร (TB) ตามลำดับ สามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.632 ( $R = 0.632$ ) ซึ่งตัวแปรทั้งสามร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ได้ร้อยละ 40.00 ( $R^2 = 0.400$ ) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา  
ในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

n = 400

ตัวแปร	(TA)	(TB)	(TC)	(TD)	(TAD)	(TZ)
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (TA)	1.00					
2. ด้านการกระจายอำนาจในการบริหาร (TB)	.602**	1.00				
3. ด้านการให้อำนาจในการตัดสินใจ (TC)	.582**	.617**	1.00			
4. ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร (TD)	.595**	.623**	.676**	1.00		
การบริหารแบบมีส่วนร่วม(TAD)	.820**	.858**	.849**	.845**	1.00	
ประสิทธิผลของสถานศึกษา(TZ)	.521**	.530**	.513**	.571**	.631**	1.00

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา (TAD) มีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (TZ) ระดับค่อนข้างสูงโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.631 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษาในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล (TZ) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (TA) ( $r = 0.521$ ) ด้านการกระจายอำนาจในการบริหาร (TB) ( $r = 0.530$ ) ด้านการให้อำนาจในการตัดสินใจ (TC) ( $r = 0.513$ ) และด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร (TD) ( $r = 0.571$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (TA) – ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร (TD) มีค่าอยู่ระหว่าง (0.513-0.571) ถือว่ามีความความสัมพันธ์กันปานกลาง ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity จึงจะต้องมีการทดสอบ Collinearity Statistics โดยพิจารณา จากค่าความคงทนของการยอมรับ (Tolerance) และค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน Variance inflation factor (VIF) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่า Tolerance และ ค่า Variance inflation factor (VIF) ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม  
ของผู้บริหารสถานศึกษา ในแต่ละด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ( $X_{tot}$ )	Collinearity Statistic	
	Tolerance	VIF
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (TA)	0.535	1.868
2. ด้านการกระจายอำนาจในการบริหาร (TB)	0.494	2.025
3. ด้านการให้อำนาจในการตัดสินใจ (TC)	0.461	2.170
4. ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร (TD)	0.449	2.225

6. ดัชนีบอกภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ค่าความคงทนของการยอมรับ (Tolerance) ได้ค่าระหว่าง 0.449 - 0.535 ซึ่งมากกว่าค่าที่กำหนด คือ 0.19 และค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน Variance inflation factor (VIF) มีค่าระหว่าง 1.868 - 2.225 ซึ่งมีค่าไม่เกินตามที่กำหนด คือ 5.3 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ทุกด้านเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity จึงสามารถวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	0.016	0.282		0.055	0.956
ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์การ (TD)	0.446	0.074	0.320	6.027	.000**
ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (TA)	0.265	0.067	0.206	3.961	.000**
ด้านการกระจายอำนาจในการบริหาร (TB)	0.225	0.058	0.206	3.848	.000**
R	0.632 <sup>a</sup>				
R Square	0.400				
Adjusted R Square	0.395		(0.000)*		

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์การ (TD) สูงสุด และด้านการกระจายอำนาจในการบริหาร (TB) ต่ำสุด สามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.632 ( $R = 0.632$ ) ซึ่งตัวแปรทั้งสามร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ได้ร้อยละ 40.00 ( $R^2 = 0.400$ ) สามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ } \hat{Y} = 0.016 + 0.446(TD) + 0.265(TA) + 0.225(TB) \quad (R^2 = 0.400)$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน } \hat{Z}y = 0.320(ZTD) + 0.206(ZTA) + 0.206(ZTB) \quad (R^2 = 0.400)$$

สำหรับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการให้อำนาจในการตัดสินใจ (TC) ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เพราะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงไม่ถูกคัดเลือกเข้าสมการ

## สรุปและวิจารณ์ผล

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาให้บุคลากรมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องงานอย่างเต็มความสามารถ ส่งเสริมให้บุคลากรมีอิสระในความคิดสร้างสรรค์กับงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ มีการตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของตนทำให้คำนึงถึงประโยชน์ของโรงเรียนเป็นหลัก และผู้บริหารมีความภาคภูมิใจยินดี และปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อสร้างความสำเร็จของงาน ดังที่ ฉลาด จันทรสมบัติ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาแก้ปัญหา การวางแผนดำเนินการตัดสินใจการแก้ไขปัญหาและการประเมินร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ โรจนอุทัย (2550) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มรัตนโกสินทร์ ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน พบว่า ระดับของการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเมื่อเทียบเกณฑ์ที่ตั้งไว้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติ คำภูษา (2552) ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีนักเรียนที่จบชั้นสูงสุด สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในสถานศึกษามีนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยคณะครูยอมรับการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา และสถานศึกษามีการพัฒนาปรับปรุง วิธีการดำเนินงานในทุก ๆ ด้านอยู่ตลอดเวลา ทำให้มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาเมื่อเกิดความขัดแย้ง ดังที่ ประไพ อุดมผล (2554) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การที่สถานศึกษาสามารถผลิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเป็นผลทางบวกต่อสถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนพัฒนาสถานศึกษากับสภาพแวดล้อมภายนอก และภายในสถานศึกษา และแก้ไขปัญหา ซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฬารัตน สุวรรณศรี (2551) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนกพร มนัส (2559) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งในภาพรวมและรายด้าน

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการไว้วางใจซึ่งกันและกันในองค์กร ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และด้านการกระจายอำนาจในการบริหาร ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาให้บุคลากรมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องงานอย่างเต็มความสามารถเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมทำการจัดทำแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน เปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมทำการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจนโยบายและกำหนดแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือของโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก ส่งเสริมให้บุคลากรมีอิสระในความคิดสร้างสรรค์กับงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ แบ่งอำนาจในการตัดสินใจให้แก่บุคลากรในขอบข่ายภาระงานที่รับผิดชอบ เปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมทำการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารในโรงเรียนและการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ ยกย่องให้เกียรติ ตลอดจนยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยอมรับและชื่นชมบุคลากรว่ามีความสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้บรรยากาศในการทำงานของโรงเรียนเป็นบรรยากาศที่ไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างท่านและคณะครู มีผลทำให้สถานศึกษามีนักเรียนที่จบชั้นสูงสุด สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น มีการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในสถานศึกษามีนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยคณะครูยอมรับการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา และสถานศึกษามีการพัฒนาปรับปรุง วิธีการดำเนินงานในทุก ๆ ด้านอยู่ตลอดเวลา ทำให้มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาเมื่อเกิดความขัดแย้ง

4. อิทธิพลของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการให้อำนาจในการตัดสินใจ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของตนทำให้คำนึงถึงประโยชน์ของโรงเรียนเป็นหลัก เพื่อให้มีความรับผิดชอบในงานสูงเนื่องจากให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญของโรงเรียน สร้างความสัมพันธ์เพื่อที่จะร่วมงานกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความเอื้ออาทร และให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานด้วยความจริงใจ และสนับสนุนการทำงานเป็นทีมเพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่มากยิ่งขึ้น

#### ข้อเสนอแนะ

##### 1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1.1 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้บุคลากรมีอิสระในความคิดสร้างสรรค์กับงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ โดยการแบ่งอำนาจในการตัดสินใจให้แก่บุคลากรในขอบข่ายภาระงานที่รับผิดชอบ และเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมทำการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารในโรงเรียนและการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบให้มีความสัมพันธ์กันกับความสามารถของบุคลากรเพื่อให้การดำเนินงานการบริหารในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และจัดการเรียนการสอนเป็นที่ยอมรับและชื่นชมของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ นักเรียนที่จบชั้นสูงสุด สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น มีความสามารถเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมทั่วไป และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีพัฒนาการระดับสูงขึ้น

##### 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาเพื่อให้ความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและสภาพเป็นจริงของประสิทธิผลของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลทั่วประเทศ

2.3 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษาที่เหมาะสม สามารถพัฒนาทักษะการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยศึกษาในรูปของกรณีศึกษา

### กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทินา หาสนตรี ที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดทำและแก้ไขเนื้อหาให้มีความถูกต้อง รวมทั้งการให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ จนกระทั่งสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

### เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ โรจนอุทัย. (2550). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- กิตติ คำภูษา. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนกับความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- จรัส พิงเร็ว. (2558). คุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- จุฬารวรรณ สุวรรณศรี. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกับประสิทธิผล โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- ฉลาด จันทสมบัติ. (2553, พฤษภาคม-สิงหาคม). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ท้องถิ่น. วารสารการบริหารและพัฒนา, 2(2), 175-189.
- ชนกพร มนัส. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา.
- ดวงแก้ว กอแก้ว (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความผูกพันในองค์กรและเจตคติต่อองค์กร : กรณีศึกษา ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขา บางกะปิ. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชารัฐศาสตร์.

- ประไพ อุดมผล. (2554). การปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- วีรยุทธ แสงสิริวัฒน์. (2550). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- ไศภิดา คล้ายหนองสรวง. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2562). การแถลงข่าวผลการประเมิน PISA 2018. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://pisathailand.ipst.ac.th/news-12/>. (วันที่ค้นข้อมูล: 27 มกราคม 2563).
- Mott, P.E. (1972). *The Characteristic of Effective Organization*. New York: Harper and Row.
- Pearsons, T. (1960). *Structure and Process in Modern Societies*. New York: The Press Clench.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd. New York: Harper and Row Publications.